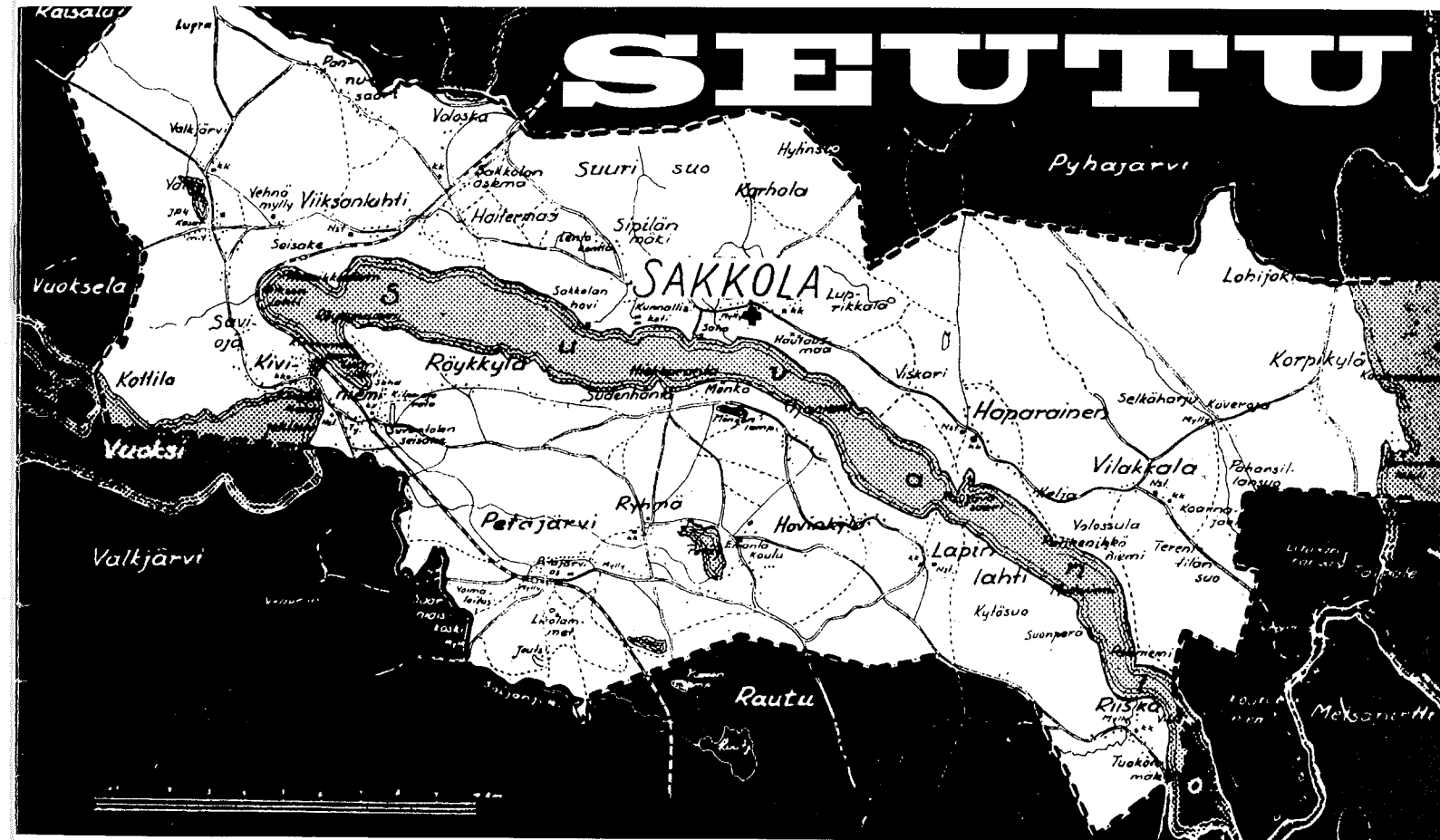

SUVANNON

SEUTU

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 2 • 1996
HUHTIKUU

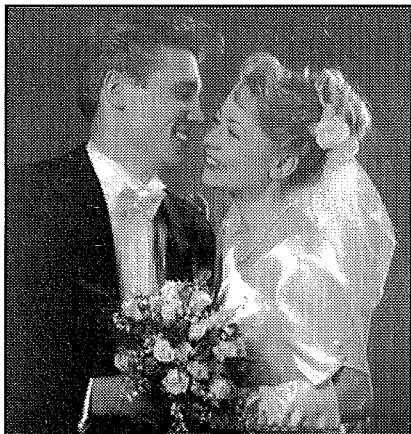

Talvi on innostanut laduille - ketä kuntolemaan, ketä kilpailemaan. Tässä pieni vunukkamitalisti, Antti Tulonen. Hän voitti 5-6-vuotiaiden sarjan Karosen hiihtokeskuksessa järjestetyissä kilpailuissa; palkintona hieno mitali ja rotuporsas -paita; sakkolalaisten kisoissa kun oltiin.

TOIMITUKSEN TUOLI

Keväinen tervehdys ja pääsiäisen toivotus kaikille suvannonseutulaisille. Pääsiäispyhiä vietetään tänä vuonna jo huhtikuun alkajaisiksi, ja hyvähän tästä on jatkaa kevään ja kesäntulon odotusta. Tulikos muuten virvotua, ja onko palkat varattuna virpojille?

Suvannon Seudun sivuilla viivähdetään kuitenkin vielä lumisissa tunnelmissa. Tuonnempaa löytyy hiihtojuttuja - muisteloita kuin terveisiä tämänpäivän laduilta. Sakkolaisjuurinen rouva, Sisko Kiiski (os. Nuora) on talven aikana suksinut muunmuassa maailmanmestaruusmitalin. Ja kenen maisemista vielä lumia löytyy, niin ei kuin hangille vaan. Suomalainen tunnettu

Vihittyjä

Avioliittoon vihittiin 26.12.1995. Jämsässä Taina Elina Tihilä ja Mikko Johannes Vaismaa. Tainan sukujuuret ovat Sakkolan Karholassa, josta hänen isovanhempansa Toivo ja Maire Salmela sodan jälkeen muuttivat Ruovelle.

Lähde Sakkolaan 14.-17. kesäkuuta, tutustu 126 tuntemattoman suomalaisen soturin joukkohautaan Taipaleessa.

Mahdollisuus Konevitsassa käyntiin, ja teemme myös yhden päivän kotikyläkäynnit. Matkan järjestää Matkatoimisto Lomalinjat. Voit ilmoittautua matkanjohtaja Esko Kalloselle, puh. 931-3676 603 tai 940-5540747

hiihtomies, Juha Mieto muistutti maaliskuisissa Samppa-hiihdoissa, että hiihto on yksi suomalaisen perustaitoja.

Kevätauringon paisteessa on tapahtunut muutoksia myös Sakkolan pitäjälähdän valmistusprosessissa. Lehti valmistetaan nyt likipitään valmiiksi Lempäälästä käsin. Yhteystiedot toimittajaan säilyvät ennallaan, ja tavoitella voi iltaisin ja viikonloppuisin numerosta 931- 3748 448. Valitettavasti aina ei ole luurin päässä vastaajaa, joten mahdollisimman monet viesteistä toivotaankin postitse osoitteeseen Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Moisio.

Seuraava numero ilmestyy toukuu-kuulla, äitienpäivän aikoihin.

Myös ensi kesän matkakuume näyttää jo jylläävän, ja linja-autoja täytetään parhaillaan kohti kotiseutumatkoi- ja. Ensi suven suunnitelmiin kuuluu Sakkolan hautausmaan seudun kunnostaminen. -MRT

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

80 vuotta täytti 12.12.1995. Selma Silvasti, omaasukua Pulakka, Punkalaitumella. Puutarhanhoitoa harrastavan Selma Silvastin kotikylä Sakkolassa oli Riiska, avioiduttua Lupra.

70 vuotta täytti 1.2.1996. Väinö Pulakka Menosista. Hän on kotoisin Sakkolan Riiskan kylästä, Tuokon mäeltä.

75 vuotta täytti 27.12.1995. Punkalaitumella Rauha Vappu Pulakka, omaasukua Kallonen. Kotikylä Sakkolassa Lapinlahti.

70 vuotta täytti 15.2.1996. Lydia Helena Viitikko, omaasukua Heikkänen, Kesälahdella. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kelja.

50 vuotta täytti 28.12.1995. Punkalaitumella mv. Veijo Tapani Karjalainen. Vanhempien, Vieno, omaasukua Naskali, ja Viljo Karjalaisen kotikylä oli Lapinlahti.

Sakkolan historiat Pietarin yliopistolle

Suvanto-Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja Hannu J. Paukku luovutti marraskuun 1995 neuvottelumatkallaan Sakkolan historiaa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 1939 -teokset Pietarin yliopiston maantieteen laitoksen apulaisprofessorille, Gregory A. Isachenkalle.

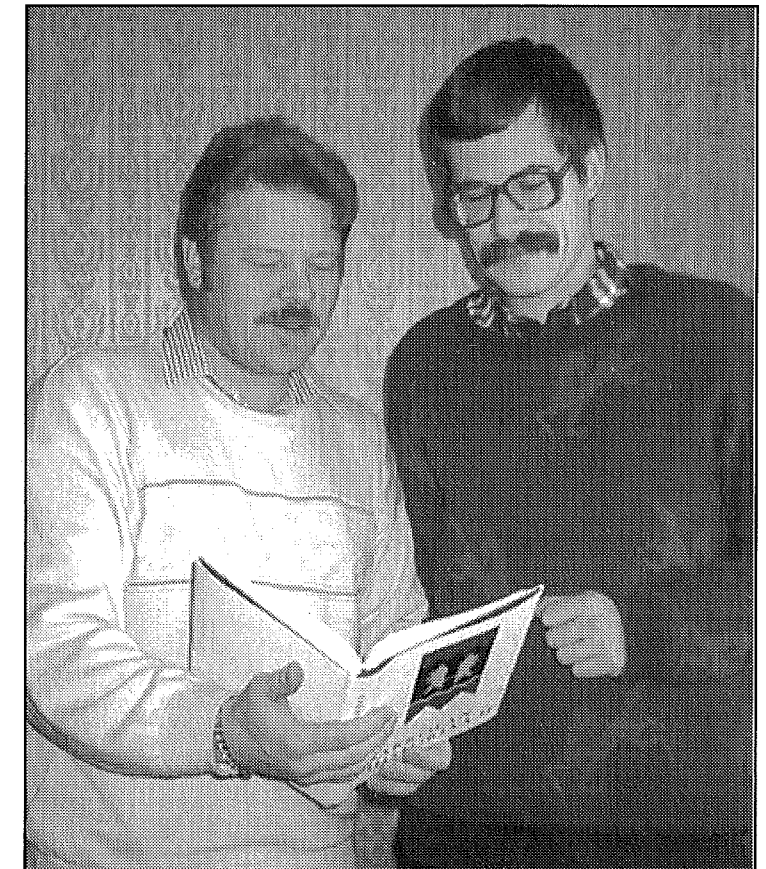
Pietarin yliopistolla on Käkisalmeista parisenkymmentä kilometriä luoteeseen Laatokan rannalla Kaarlahdessa tutkimusasema. Siellä tehdään apulaisprofessori Isachenkon johdolla Karjalan kannasta ja Inkerinmaata koskevaa tutkimusta. Tutkimuksissa keskitytään etupäässä maantieteellisiin seikkoihin ja kulttuurimaisemaan. Vanhoista kirjoista ja historiakirjoista on huomattava hyöty tutkimuksen tekemisessä.

Maantieteen tohtori Isachenko oli ottanut syyskuussa 1995 yhteyttä Sakkola-Seuran puheenjohtaja Eila Aroon saadakseen käyttöönsä Sakkolan historiaa käsitteleviä teoksia. Eila Aro puolestaan esitti asian Suvanto-Säätiölle. Säätiössä päätettiin lahjoittaa Sakkolan historia -kirjat Pietarin yliopistolle.

Kirjojen luovutustilaisuus sujui ystävällisessä hengessä englannin kielellä, koska tohtori Isachenkon suomenkieli ei ollut vielä riittävän hyvää, jotta sen avulla olisi voinut kommunikoida. Professori Isachenko on yksi niistä harvoista venäläisistä, jotka poikkeuksetta käyttävät luovutetun paikanimistä niiden alkuperäisiä, suomenkielisiä nimiä.

E erityisen kiinnostunut Gregory A. Isachenko oli Suvannon laskusta, Vilakkalan lammesta ja sen vedenpinnan laskemisesta, soiden kuivatuksesta ja erilaisten muitten lampien ja järvien veden pinnan laskuista. Myös Sakkolan kylien talouskeskusten, peltojen ja metsien sijainti kiinnosti häntä.

Professori Isachenko ihmetteli, miksi Karjalan kannaksen pitäjien perinteitä ja kulttuuria vaalivien säätiöitten nimissä ei mainita lainkaan entisten kuntien nimiä. Hänelle oli tuottanut suuria vaikeuksia keksiä, mitkä säätiöt

Professori Gregory A. Isachenko ja Hannu J. Paukku tutkivat yhdessä Sakkolan historiaa. Mielenkiintoista keskusteltavaa olisi riittänyt pidemmäksikin aikaa, mutta tärkeät neuvottelut odottivat toisaalla.

voisivat auttaa häntä minkäkin kannakselaisen pitäjän historian selvittämisessä.

Kerroin, että silloin sodan jälkeen oli kiellettyä käyttää entisten pitäjien nimiä, kun säätiöitä perustettiin. Emme saaneet ulkopoliittisista syistä laittaa säätiön nimeen luovutetun alueen kunnan nimeä näkyviin. Meidän piti silloin olla hyvin varovaisia kaikessa.

Emme saaneet millään tavalla ärsyttää suurta itäistä naapuriamme. Siihen aikaan pelkäsimme venäläisiä ja sosialismia, kertoilin.

Onneksi asiat ovat nyt toisin ja voimme venäläisten kanssa tasavertaisina keskustelukumppaneina ottaa minkä tahansa asian pohdittavaksemme.

H.J. Paukku

Sakkolan pitäjälehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa. Uusia juttuja, tarinoita menneiltä ajoilta. Tilaa siis Suvannon Seutu, omaksi tai lahjaksi.

KUOLLEITA

Matkansa päähän saapuivat Karjalan kunnailta, Sakkolan Lapinlahdessa syntyneet sisarukset Hulda **Kallonen**, omaasukua Naskali, syntynyt 11.1.1914, kuoli 28.11.1995. Kuusankoskella, ja Ida **Jortikka**, omaasukua Naskali, syntynyt 22.6.1909, kuoli 8.1.1996. Vammalassa.

Niilo Koivumäen muistolle

Niilo Koivumäki syntyi 7.7.1920 Sakkolan Keljassa, kuoli 23.1.1996. Satakunnan keskussairaalassa.

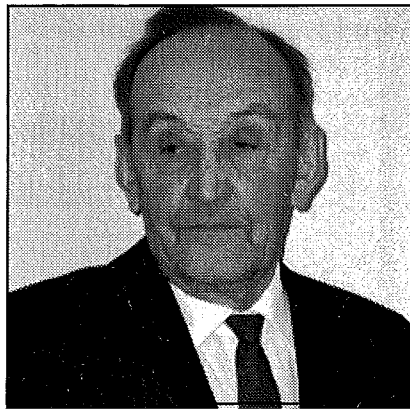
Huittisten Huhtamon kirkkoon olivat saapuneet lähiomaiset ja ystävät saatamaan Niiloa hänen viimeiselle matkalleen. Pastori Simo Laitila aloitti puheensa: Näinä päivinä on paljon itketty, kaivattu poisnukkunutta. Niilo oli koti-ihminen, ja kodissa hän ahkerasti uurasti. Laitila johdatti puheensa Joh. 14:2,3 "Minun isäni kodissa on monta huonetta, minä menen valmistamaan teille sijaa". Kukkatervehdysten jälkeen saatoimme havunoksista tehtyä kujaa pitkin Niilon haudan lepoon.

Muistojuhlaan oli kutsuttu vainajan kotiin, jossa Ismo-poika toivotti saattoväen tervetulleeksi sanoen: Isä oli kodin ihminen, joten muistojuhla järjestettiin kotona.

Lauloimme virsiä ja pastori Laitila luki surukotiin tulleet adressit. Hän puhui, miten kaunis tapa on Huhtamosa, kun havunoksista tehdään kuja haudalle - tapaa ei useinkaan näe muualta. Nämä havunoksat ovat pieniä riskejä.

Ritva Viskari luki runot Sakkola sammu, kirjoittanut Viljo Purontaa ja Isän muistolle, kirjoittanut Hilja Matikainen. Lämmin ja harras tilaisuus päättyi virteen Kiitos sulle Jumalani armotasi kaikesta.

Jälleen on yksi poistunut keskuudestamme jättäen aukon ystäväpiiriimme. - RV.

Eero Viskarin muistolle

Eero Viskari syntyi Sakkolan Vilakalassa 17.11.1914. ja kuoli 11.12.1995. TAYS:ssa. Hänet siunattiin Oriveden kirkossa 29.12. Siunauksen toimitti rovasti Ilmari Mustonen. Muistotilaisuus oli seurakuntatalolla, missä Eeroa muistelivat puheineen Teuvo ja Heimo Viskari sekä rovasti Mustonen. Yhteisesti veisattujen virsien lomassa sisarukset Kyllikki, Maija ja Anna juhlistivat tilaisuutta kauniilla laulullaan.

Eero Viskari asui Oriveden Yliskylässä sodan loppumisesta asti. Hän viljeli maata aluksi yhdessä veljensä Kallervon kanssa ja sitten oman perheen voimin. "Vain maata perkaamalla ja viljelemällä ihminen parhaimman onnensa saavuttaa". Tämä johtotähtenä Eero raivasi peltoa parhaimmat elinvuotensa ja muutti kylmän ja hallaisen korven satoa tuottavaksi pelloksi. Harrastuksille ei jäänyt aikaa. Vielä eläkeikäisenä hän osallistui tarmolla töihin. Viimeiset elinvuotensa Eero vietti vaimonsa Veeran kanssa rivitalo-osakkeessa kaupungin keskustassa.

Eero Viskari osallistui molempiin sotiin. Talvisodassa hän kuului ErP6 pataljoonaan, joka oli Taipaleen taisteluissa kärkijoukkona sekä Keljan vastaiskussa jouluna 1939. Jatkosodassa hän palveli Kannaksella JR 27:ssä, johon kuuluivat Rajajoen-Suomenlahden puolustustaistelut, Suursaaren vallotus keuhkolla -42 ja kesällä -44 Salmenkaija-Talin-Ihantalan torjuntataistelut.

KUOLLEITA

Olavi Kalloksen muistolle

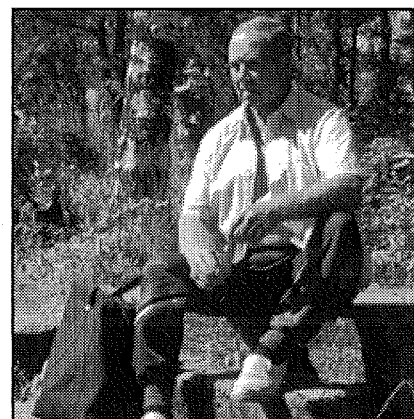
Olavi **Kallonen** syntyi Sakkolan Lapinlahdella 31.5.1925. Hän nukkui pois vaikean sairauden murtamana 8.1.1996. Ruovedellä ja siunattiin haudan lepoon Ruoveden kirkossa 20.1.1996. Olavia jäivät kaipaamaan hänen lapsensa ja laaja sukulaisten ja ystävien joukko.

Hän kuului siihen ikäluokkaan, josta osa alle 20-vuotiaina osallistui jatkosotaan Vuosalmella ja Lapin sotaan, niin kuin Olavikin. Sen jälkeen hän oli maanviljelijänä Väärinmajassa kotitalallaan ja sitten sen isäntänä, avioituttuaan vuonna 1963. Puolisonsa Hilkan kuoltua hän hoiti karjatalaansa tyttärensä ja kaksospoikiensa kanssa.

Elämänmyönteisenä ja elämää kunnioittavana ihmisenä Olavi saavutti arvostetun aseman Väärinmajan kyläyhteisössä.

Olavi Kalloksen harrastuksiin kuuluivat urheilu, kalastus ja metsästys. Mainittakoon hänen pitäjänmestaruutensa kuulantyyntöissä ja kolmiottelussa. Hän kuului Hyyrylän metsästysseuraan, maamiesseuraan ja maataloustuottajiin.

Olavi palveli jatkosodassa JR 57:ssä ja Lapin sodassa JR 11:ssä. Hänelle on myönnetty kunniamerkki Vm 2. -AK

KUOLLEITA

Kapteeni Janne Loposen muistolle

Helmikuun 8. päivän iltana tuli Helsingistä suruviesti Janne-veljen äkillisestä poismenosta. Mirja-rouvan lyhytsanainen soitto mykisti ja valvotti.

Janne Lopenen syntyi Sakkolassa 23.7.1912. vanhimpana Jukolan veljeksistä (7), joilla jokaisella oli vielä kolme sisarta - kuten isä aikoinaan asian ilmaisi. Jo varsin nuorrena poikaisena Janne joutui Leevi-veljen kanssa auttamaan isää moninaisissa rakentamis- ja maatilalan laajentamistöissä. Poikavuosien kokemukset kouluvat hänestä ahkeran ja sitkeän monitoimimiehen, joka varsinkin myöhemmällä iällä oli valmis itseään säästämättä auttamaan läheisiään ja ystäviään.

Nuoruuden harrastuksista toiminta Sakkolan suojeluskunnassa ja Jäntevässä olivat Jannella etusijalla. Hän kehittyikin erinomaiseksi ampujaksi ja saavutti sotien jälkeen Upseeriliiton kilpailuissa useita mestaruuksia ja palkintosijoja.

Pitkän sotilasuransa hän aloitti vuonna 1938 Kiviniemessä JP4:ssä kersanttina. Vain kansakoulu- ja sk-toiminta olivat koulutus pohjana. Käytännön kokemusta antoivat pian kolme sotaa; talvi-, jatko- ja Lapin sota. Talvisodan kovimmat paikat Janne koki Lemetin mottitaisteluissa joukkueenjohtajana

"Motti-Matti" Aarnion johtamassa Tst-os. Hiipijässä.

Jatkosodassa JP4 kuului Laguksen kuuluihin panssarijoukkoihin, jotka hyökkäysvaiheessa etenivät kärjessä. Janne itse arvioi merkittävimmäksi uroteokseen sodissa (joku vuosi sitten siitä jo uskalsi puhua) Muurmannin radan katkaisun Syvärin aseman pohjoispuolella. Pion.- ja pstkiv-ryhmällä vahvistetulla joukkueellaan hän ensimmäisenä suomalaisena ylitti M:n radan 8.9.1941. ja räjäytti sen pitkän tavarajunan saapuessa. Tuhot ja seuraukset olivat valtavat: muunmuassa Leningradin huolto oli suoritettava kaukaa keski-Venäjän kautta.

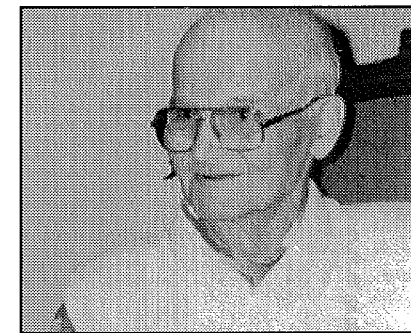
Vihollinen osui kahdesti Janne Loposen; kesällä -41 päähän ja -44 Vammelsuu-Vuosalmien torjuntataisteluissa polven seutuun, mutta henki säilyi.

Sotien jälkeen työ puolustusvoimissa jatkui komppanianpäällikkönä Hämeenlinnassa JP4:ssä (myöh. HämJP) ja viimeiset kahdeksan vuotta komendanttina Santahaminassa. Kapteenin eläkepäivät alkoivat 1960-luvun puolivälissä, jolloin Jannen rakentama upea talo Laajasalossa oli valmis vastaanottamaan isäntänsä perheineen asuttaakseen hänet siinä pitkän ja taapahtumarikkaan elämän loppuun asti.

Eläkepäiviensä harrastuksista Jannelle olivat mökkeily, kalastelu, sienestys ja marjastus sekä puutarhanhoito Heinäveden Kermajärven saarella kesäisin muita menoja tärkeimpiä. Rakenteluapua häneltä sai tarvittaessa jokainen sisar ja veljes. Karjalaan Janne ei suostunut koskaan enää lähtemään, ei käymäänkään, mutta kotiseurakkaus veti häntä Helsingin Sakkola-seuran toimintaan, jonkin vuoden puheenjohtajana. Sakkolan pitäjäjuhlilla hän oli vakituinen vieras.

Janne oli isän kuoltua liki 50 vuotta "sukumme päämies", meille nuoremmille veljeksille ikään kuin toinen isä. Me jälkeensä jääneet muistelemme Jannea, rakasta puolisoa, isää ja vanhinta veljeä kiittöisina ja kaipauksella. Säilyköön hänen muistonsa kauan mielesämme.

Veikko-veli

Toivo Salmelan muistolle

Maanviljelijä Toivo Salmela syntyi 5.8.1909. Sakkolassa, kuoli 23.1.1996. Ruoveden sairaalassa. Hänet siunattiin haudan lepoon Ruoveden hautausmaahan 10.2.1996. Siunauksen toimitti kirkkoherra Heikki Riihijärvi.

Toivo Salmela vietti yhdessä puolisonsa kanssa timanttihäitä joulukuussa 1994, ja yhteistä elämäntaivalta kesti yli 61 vuotta.

Hän osallistui talvisotaan ja jatkosotaan vuosina 1941-45, ja sai Tasavallan Presidentin myöntämän sodan muistomitalin vuonna 1957. Salmelan perhe oli ensin sijoitettuna Nivalaan, sitten Ruoveden Leppäkorpeen. Jatkosodan aikana palattiin takaisin Karjalaan, josta jouduttiin jälleen lähtemään ja aloittamaan elämä uudelleen Ruoveden Leppäkorvessa. Leppäkorpi oli ollut metsäyhtiön omistuksessa ja tilanhoito vaati paljon yhdistystä ja rai-vausta sodan jälkeen.

Salmela oli edistyskellinen toiminnan mies, joka oli niin aktiivisesti mukana toimintoja kehittämässä niin omassa ammatissaan kuin järjestötoiminnassa. Hän oli perustajajäseniä Hyyrylän kylän kalastus- ja metsästysseurassa, Ruoveden reservinliupseerien ja sotaveteraanien järjestöissä. Eläkeläisten Ruoveden yhdistyksen ensimmäisenä puheenjohtajana hän toimi 10 vuotta. Ansoistaan hän sai Tasavallan Presidentin myöntämän Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitalin vuonna 1993.

Hän säilytti loppuun saakka hyväntahtoisen, tyytyväisen luonteensa ja oli puolison turva ja tuki monena viime vuosina. Häntä kaipaamaan jäivät puoliso ja lapset perheineen.

Ennen mentiin meskasilla

Sakkolan poika taisi suksenteon

Ennen mentiin meskasilla - ladulla nimittäin. Ohessa kädentaitaja Vihtori Meskanen haastatteluun perustuva teksti, jonka on kirjoittanut Tarja Raipala, alunperin Kyrön Joulu -lehteen.

Alustuksena tarinalle kerrottakoon, että Vihtori Meskanen on syntynyt Sakkolan Pannusaarella 10.6.1913. ja muuttanut perheen mukana naapuripihtäjään Pyhäjärvelle vuonna 1927. Hänen käsityöharrastuksena alkoi jo varhain; kansakoulussa valmistui pieni kannel. Pari isompaakin tuli tehty, sitten Sörnäisten kristillisessä kansanopistossa koko oli jo samaa suuruusluokkaa kuin valokuvassa oleva.

Puumies jo alle kouluikäisenä

Vihtori Meskanen, 82 v, on Karjalan poikki. Vikinäkin hänet tunnetaan.

Puumies Viki oli jo pienestä pitäen. Ennen kansakouluikä Pyhäjärven poika möi ensimmäiset itse valmistamansa sukset kuudella markalla.

Talvisodassa tarvittiin paljon suksia. Vikikin niitä valmisti taistelemassa oleville. Mutta korvausta töistään hän ei olisi kehdannut ottaa. - Toiset eivät ota sotimisesta maksua, en miekään, Viki tuumasi kapteenille. Ymmärtäväinen kapteeni kuitenkin maksoi korvauksen, joka kohosi hiukan yli valmistuskustannusten.

Läpi pitkien evakkomatkojen Meskanen Vikillä on säilynyt todiste käsiansä taidoista. Hän näyttää kulmistaan repeytyntä kunniakirjaa, jonka sai Itäisen Kannaksen maatalousnäyttelyyn valmistamastaan 30-kielisestä kanteleesta. Palkittu soitinkin on tallessa nahkaisessa kotelossaan.

Varsinainen suksioppi Vimppeeltä

Varsinaisen suksiseppäoppinsa Vihtori Meskanen sai suksitehtaalla Vimppeissä, jonne perhe joutui evakkoon vuonna 1940. Työskentely perinteisen suksenvalmistuksen maaperällä syn-

Sakkolan Pannusaarella syntynyt Vihtori Meskanen muutti jo pikkupoikana kotiväkensä keralla Pyhäjärvelle. Evakkotie toi sittemmin Hämeenkyröön ja suksisepäksi; siispä ennen ladulla lykittiin meskasilla. Kädentaitaja on tehnyt myös komeita kanteleita. Nykyisin Vihtori Meskanen asuu Osarassa.

nytti ajatuksen perustaa oma yritys. Jatkososan jälkeen perhe muutti Hämeenkyrön Kostulaan ja oma suksipaja lähti alulle.

-Nyrkkipelillä enimmäkseen tehtiin, Meskanen muistelee. Toki koneitakin tarvittiin. Pajassa lauloi pian iso ja pieni sirkkeli, käsien apuna olivat höyläkoneet ja jyrsimet.

Kesät kuuluivat puun hankinnassa. Kyröläisiltä talollisilta suksiseppä Meskanen kävi ostamassa koivupuuta. Eikä meskasiin kelvannutkaan mikä tahansa koivu. Puun piti olla mutkaton, oksaiset ja kieroon kasvaneet suksiseppä hylkäsi oitis.

Kelvollisten koivujen pintaosa sahattiin kanttaamattomiksi soiroiksi, joita kuivateltiin talvea varten taapelissa. - Soivot muotoiltiin ja käsihöylällä vedettiin urat. Siteiden paikka tehtiin takaosaan. Kärjet kiharrettiin, Meskanen selvittää valmistusvaiheita.

Lopuksi sukset lakattiin päältä ja tarvittiin alta. Suksen päälle lätkäistiin

ViMe -leima ja hiihtoväline oli valmis markkinoille. Ostajan osuudeksi jäi siteiden kiinnitys ja hangille meno.

Jopa 2000 paria vuodessa

Meskanen kertoo yltäneensä parhaimpina vuosina 2000 parin tuotantoon. - 8 paria päivässä oli tavoitteenä. Välillä oli poikia apumiehinä, yleensä tein yksin. Jos laiskasti teki, niin laihahti eli.

Suksipajasta lähti maailmalle sekä lasten että aikuisten suksia. - Leveimmät sukset olivat 10 senttiä, Meskanen muistuttaa.

Markkinoinnissakaan ei Meskasella ollut apuuhmisiä. - Tieto suksista vaan levisi. Niitä meni Tampereelle Voimaan eniten, mutta myös Parkanon suuntaan.

Ja tietenkkin paikkakuntalaiset isät ja äidit hakivat jälkikasvun meskasia. Vuoroahtia ja tasapolkkaa niillä painettiin metsissä ja tasamailla.

MM-mitalistin juuret Sakkolassa

Suksenkäsittelyn taitoa löytyy yhä tänä päivänä: sakkolaisjuurinen mestarihiihtäjä Sisko Kiiski, omaasukua Nuora, on talvikauden kuluessa kartuttanut mitalirivistöään.

Näkövammaisten sarjoissa suksiva 39-vuotias Sisko Kiiski Lempäälästä hiihti ensin suomenmestaruuteen ja toi kotiin myös pronssin maailmanmestaruuskilpailuista, jotka käytiin tällä kertaa Ruotsissa. Ennestään hurjavauhtisen rouvan tilillä on muunmuassa kolme euroopanmestaruutta.

Muovi syrjäytti puun

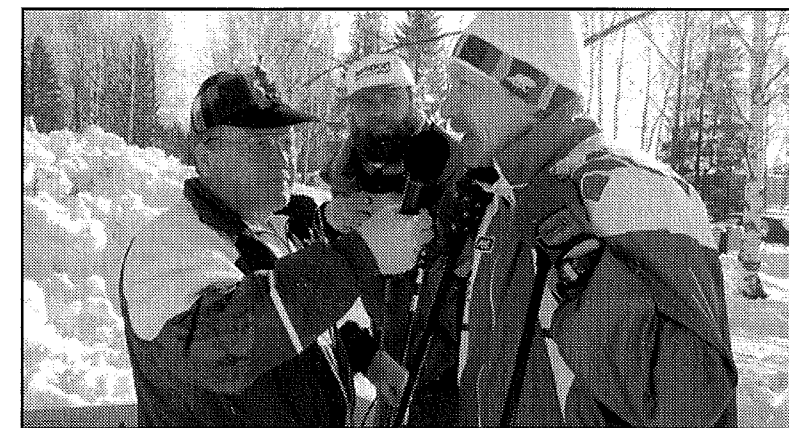
"Puusuksien aika ohi" otsikoivat lehdet talvella 1974. Falunissa pidetyissä hiihdon MM-kisoissa Juha Mieto tuli toiseksi 30 kilometrillä. - Krahistelin puu-Järvisillä maaliin 55 sekuntia kullaan hävinneenä. Thomas Magnuson meni menojaan muovisuksillaan, kertoo Juha Mieto muistelmateoksessaan Mietaan Jussi Kurikasta.

Ennen muovia tulivat sälesukset. Umpikoivuiset meskasit vietiin vintille. Suksiseppä Vihtori Meskanen ei enää halunnut investoida uusiin koneisiin. Hän alkoi sirkelöidä ja sahata pajassaan rakennustarvikkeita.

Suksenteon loputtua 70-luvun taitteessa makasi Meskanen pihamaalla iso pino suksia. Mutta lopulta ne hävisivät niin, ettei tekijällä ole edes malliparia. - Lapset ovat säästäneet, itselle ei jäänyt.

Tarja Raipala

Sampassa suksivat Pitkä-Jussi ja Vainio

Mietoa ja Vainiota jututti Samppa-hiihdon kuuluttaja Hannu Turkkinen.

-Kuusi kertaa oon käynyt suksilla ennen tätä päivää, enkä kerro, paljonko niistä on tullu kilometrejä. Mua tympäsöön mennä kiertelemään kahren kilometrin pururaran pätkiä. Laitan mialuummin kummisaappaat jalkahan ja teen parin tunnin jalkalenkin, pärmensi Kurikan Pitkä-Jussi (elopaino 127 kg), Juha Mieto hetki ennen haastehiihtoaan Martti Vainiota vastaan.

-No, olen minä sitten ehtinyt ainakin lukumäärällisesti enemmän suksille kuin Jussi, mutta kilpahiihtona tämä on ensimmäinen ainakin 30 vuoteen, myhäili puolestaan Kouheron isäntä Martti Vainio (elopaino 82 kg) haastehiihdon ennakkohaastattelussa.

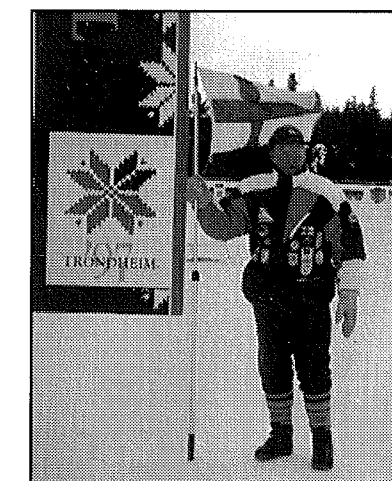
Suomalaisen urheiluelämän merkki miesten hiihto huipensi Samppa-Hiihtoihin kuuluneen kunto-Sampan Lempäälän Innilässä. Tällä kertaa Mietaan kolmisenkymmentä ylikiloa painoivat liian paljon ja Vainio luikutteli voittoon leikkimielisessä kisassa.

Kunto-Sampassa suksijoita oli kaikkiaan noin 250 henkeä. Kaikkiaan Samppa-hiihdossa latuja kiersi kahtena päivänä vajaat 400 lylynlykkijää. Luku pisti toisaalta järjestäjien suut messingille, toisaalta toivomisen varaakin jäi. Samppa-Hiihdon isä, Samppa Viskari pelkästi, että pitkän-

matkan hiihdon tulevaisuus on vaarassa, kun 50 kilometrin kilpaladuilla oli osanottajapulaa. Voiton vei miesten yleisessä sarjassa Valkeakosken Hakan Ville Niemelä.

Vaikka Juha Mieto ei enää suksille ehdikään kuin joskus, sykkii miehen sydän hiihdolle väkevästi.

-Hiihto on kansallisurheiluumme ja yksi suomalaisen ihmisen perustaidoista. Sitä pitää vaalia ja avainasemassa tässä ovat koulujen liikunnanopettajat, Mieto mielti. -jr

Samppa Viskari on käynyt katsastamassa tulevan suurkisan maisemat MM-hiihtojen esikisoissa Norjan Trondheimissä. MM-hiihdot suksitaan vuoden 1997 helmikuussa.

Vanha valokuva herätti hiihtomuistot

Sakkolaisten hiihtävää nuorisoa vuonna 1934 piirikilpailuissa Joutsenossa.

Hiljattain oli kynttilänpäivä - päivä, joka enteilee kevättä. Talven selkä on tahtumassa. Kun tätä kirjoittelin, on helmikuu ja heljät päivät houkuttelevat sunnuntaihiihtäjät ladulle. "Hauska on hiihtäjän hiihdellä, kun hanki on hoitava alla". Tänä talvena on lunta satanut tänne eteläänkin riittävästi.

Hiihto- ja talviurheilukausi on parhaimmillaan. Meille vanhemmalle välle televisio tarjoaa joka viikonvaihteen jännitystä ja mielenkiittoa, kuinka poikamme ja tyttömme pärjäävät maailmalla valtioiden joukossa. On viesti-, ampuma, kumpare-, syöksyhiihtoa jos jonkinlaista - ja uljaat mäkkikotkamme ovat tänä talvena menestyneet erikoisen hyvin. Vaikka ikäviä kaatumisia on sattunutkin.

Katselen leikekirjani lehdeltä vanhaa valokuvaa vuodelta 1934. Hiihtojoukkue siinäkin - vaikka kukaan ei ole hoksannut ottaa suksia kuvaan, mutta numerolaput kertovat kuitenkin, mistä on kyse. Kuvassa taustalla on Joutsenon kirkko. Joukkue on Sakkolan suojeluskunnasta ja lotista karsintojen perusteella valittu. Piirinmestaruuskilpailut pidettiin Joutsenon kk. maastoissa 1934.

Ajanpatina on himmentänyt kuvan;

suurennuslasillakaan ei kaikkia tunnista. Kirkonkylän poikia oli numero 257 Aapro Jääskeläinen, 215 Toivo Koiranen, Kiviniemestä Oskari Rouvinen. Hän voitti ainakin kerran Salpausselän 50 km matkan.

Tytöt eturivissä Kirkonkylästä 63 Helmi (Naskali) Pulakka, Meskanen numerolla 74, Hilikka (Ollikainen) Honkanen nro 13, Laina (Kuparinen) Nuora nro 30 ja 47 numerolla Kerttu (Kurikka) Pulakka Petäjärveltä. Matti Nuora takarivissä Lainan ja Toivon välissä.

Sijoituksia en muista, mutta tuskin kukaan palkintopallille pääsi, sillä hiihtäjiä oli satamäärin. Kilpailumatka naisilla oli 10 km, josta 7 km verryttelytaivalta, 3 pika ja 300 m sauvoita.

Olin vasta 15-vuotias enkä osannut jakaa voimia ja sijoitus Joutsenossa oli 15.

Ehdin käydä kolmet piirinmestaruuskilpailut ennen sotia. Meitä tyttöjä oli muistaakseni aina sama porukka.

Hiihtoinnostuksen sain, kun voitin kouluhiihdoissa toisluokkalaisena neljännen luokan tytöt. Kävimme siskoni Hilkan kanssa Petäjärven Ryhmän kansakoulua, ja matkaa Sudenhännästä oli

yli 3 kim. Matka talvella suksilla tehtynä kävi hyvin harjoituslenkistä.

Hiihtovarusteet - verrattuna nykyisiin, olivat vaatimattomat. Isommat veljet veistelivät sukset - "raksit" oli tehty hevosen vanhoista rahkeista. "Mäntti" -nahkaa, joka oli kestävä eikä antanut periksi.

Isä Tuomas teki talvisin suutarin töitä. Vanhoista huopikkaan varsista isä suutaro kikkakärki -hiihtarit. Ei silloin koululaisilla vielä kiintositeitä eikä monoja ollut. Sitten kun kasvoin isoksi, aloin hiihtää kilpaa, ja sain kiintositeet "Voitto" -merkkiset. Arvi-veli teki minulle sievät nahkaiset monot. Kyllä kelpasi harjoitella, sai paremman potkun kuin raksisuksilla.

Olihan minulla hyvä valmentajakin, entinen poikaystävä matti. Mutta kuinka siinä sitten kävikään: latumme yhtyivät vuonna 1937, joten ensi vuonna tulee 60 vuotta yhteistä taivalta.

Pitkään elämäнкаareen sopii muistoja, elämyksiä ja tarinoita. Kirjoittelea toisetkin!

Kevätaurinko helottaa -hanget hohtavat tuhansin timantein.

Laina Nuora

Kokousväki kävi suksilla

Sakkolan Kirkonkylän Nuorisoseura ry:n vuosikokous pidettiin 2. päivänä maaliskuuta 1996 Martta Karosen talossa.

Kokouksen avasi nuorisoseuran varapuheenjohtaja Martti Karonen, ja hän sai johtaa puhetta myös kokouksessa, sillä seuran esimies oli hiihtolomalla etelässä. Pöytäkirjan tekijäksi kutsuttiin viime syyskokouksessa valittu varasihteeri Pirjo Lindell. Kirkonkylän Nuorisoseuraa on vuoden alussa kohdannut korvaamaton menetys, kun seuran pitkäaikainen sihteeri Aino Pokkinen menehtyi vaikean sairauden murtamana. Nuorisoseuran jäsenet kunnioittivat Ainon muistoa.

Pöytäkirjan tarkastajiksi kokous valitsi sisarukset Eeva Koirasen ja Aune Karosen. Kokous katsottiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Seuran toiminta on ollut näin siirtolaisnuorisoseuran puitteissa hyvin vilkasta ja toimivaa. Jäseniä seurassa on ympäri Suomen; kokonaisvahvuus jäsenkirjurin antamien tietojen mukaan noin 80 henkeä.

Rahastonhoitaja Aira Jääskeläisen ammattitaidolla laadittu tiliselvytys hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnet-

tiin johtokunnalle ja muille tilivelvollisille.

Käsiteltäessä kokoukselle kuuluvia muita asioita, todettiin muunmuassa että Karosen hiihtokeskuksessa pidettiin ehkä viimeiset suuret urheilu- ja liikuntapäivät - sillä Korkein Hallinto-oikeus on päätöksellään myöntänyt Tampereen kaupungille luvan ottaa kyseiset hiihtoalueet hallintaansa.

Muita asioita ei kokouksessa esitetty.

Ennen vuosikokousta pidettiin yleiset hiihto- ja mäenlasku sekä kävelykilpailut, joihin osallistui monikymppäinen nuorisojoukko. Kilpailuun osallistujat palkittiin arvokkaalla mitalilla, johon taakse on kaiverrettu: Sakkolan Jäntevä 1913 sekä Kk:n Nuorisoseura, Karosen tila 1996.

Mitalien lisäksi jaettiin myös upeat Sakkolan rotuporsas -paidat. Nämä kaikki palkinnot oli suunniteltu ja lahjoittanut Kirkonkylän Nuorisoseuralle Martti Viljaminpoika Karonen Ulvilasta. Parhaat kiitokset lahjoituksesta! kiittelee nuorisoseuran puolesta serkkupoikasi Martti Vilhelminpoika Karonen. -MK

Hiihtokilpailun sarjat ja palkintojärjestys:

T 5-6 v: 1. Rita Koivunen (edusti Karosen suvun 4. polvea)

T 7-8 v: 1. Emilia Voutilainen 2. Mari Katajamäki

T 9-10 v: 1. Minja Karonen
T 11-12 v: 1. Marisa Uotila 2. Annamari Tulonen

T yli 15 v: 1. Liisa Tulonen 2. Kati Kärnervisto

N: 1. Kaija Tulonen 2. Mia Karonen 3. Pirjo Lindell 4. Lea Katajamäki 5. Vuokko Karonen

P 5-6 v: 1. Antti Tulonen
P 7-8 v: 1. Joni Katajamäki

M: 1. Heikki Koivunen 2. Olli Jääskeläinen 3. Jaakko Jääskeläinen 4. Jari Kärnervisto

Ikämiehet: 1. Tapani Voutilainen 2. Eino Koppanen

Kävelykilpailun osallistujista palkittiin Eeva Koiranen, Irja Jääskeläinen, Hilikka Koppanen ja Risto Jääskeläinen.

Mäenlaskun runsaasta osanottajajoukosta palkittiin kolme pisimmälle päässeistä: 1. Olli Jääskeläinen 2. Vuokko Karonen 3. Lea Katajamäki.

Pulkkamäessä laskettelivat kilpailun nuorimmat, kaksivuotiaat, neljättä polvea edustavat Nelli Nieminen sekä Rasmus Kärnervisto. Hekin saivat mitalin ja rotuporsas -paidan.

Kilpailijat yhteiskuvassa mitalisateen jälkeen.

Kirkko Karjalassa - järjestöse- minaari

Karjalan Liitto järjestää lauantaina 27.4. järjestöseminaarin Karjalatalolla Helsingissä, aiheena on vuoden teema Kirkkojen Karjala. Karjalan kirkkojen vaiheisiin ja karjalaisten kohtaloihin idän ja lännen rajamailla perehdytään kuuden asiantuntijan johdolla.

Professori Heikki Kirkisen, dosentti Silvo Hietasen, professori Jouko Sihvon, projektisihteerin Timo Frilanderin, piispa Erkki Kansanahon ja rovasti Erkki Piironen aiheena ovat: Idän ja lännen kirkkojen välinen kilpailu Karjalasta, Kirkot lännen ja idän rajamaalla itäisessä Euroopassa, Inkerin luterilainen kirkko 1600-luvulta nykypäiviin, Venäläisyyden ja suomalaisuuden taistelu Suomen ortodoksisessa kirkossa 1800-luvun lopulta Suomen itsenäistymiseen, Paluun vuosien 1941-44 kirkko Karjalassa ja evakoseurakunnista supistuneeseen Suomen luterilaisiin seurakuntiin sekä Ortodoksisen kirkon taistelun vuodet 1940-50-lukujen taitteessa.

Ohjelmassa on varattu aikaa myös keskusteluun. Seminaari on avoin ja pääsymaksuton. Ennen varsinaisen seminaarin alkua liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen luo katsauksen liiton kuulumisiin, muunmuassa talouteen ja Karjala-kysymykseen. Seminaarin alussa jaetaan myös vuosittaiset toiminta- ja liikuntakilpailujen palkinnot sekä luovutetaan liitolle vaakunoita ja pöytäviirejä. Päivän käynnistyy kello 9.30.

**Tilaa sinäkin oma
Suvannon Seutu.
Vuosikerta 80 mk,
kotiin kannettuna.**

Suvut mukaan kesäjuhille Hämeenlinnaan

Ilmoittautumisaikaa toukokuun puoliväliin

Karjalaisia kesäjuhlia vietetään tänä suvena Hämeenlinnassa 14.-16.6. Karjalaiset sukuyhteisöt kutsutaan mukaan kesäjuhlien lukuisiin tilaisuuksiin, näyttelyihin, kulkueeseen, Karjalaiselle torille ja muihin tapahtumiin.

Karjalaisten sukujen ja pitäjien kirjallisuutta on esillä Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa koko juhla-ajan 10.6. alkaen. Lisäksi juhlien aikana on karjalaiseen kirjallisuuteen liittyviä tilaisuuksia, muunmuassa Muistojen Karjala -kirjalijatapaaminen pe 14.6. klo 19. professori Hannes Sihvon johdolla.

Juhlien järjestäjät kokoavat liiton kirjastosta näyttelyyn uusimpia pitäjä-, kylä- ja sukukirjoja edustavan kokoelman.

- Jos suvusta on julkaistu hiljattain uusi teos, jota ei ole vielä lahjoitettu liittoon, on hyvä tehdä lahjoitus pikaisesti, muistutetaan Karjalan Liitosta.

Jokaisesta suvusta otetaan näyttelyyn mukaan vähintään yksi kirja, jos sellainen on ilmestynyt. Lahjoitukset tulee toimittaa liittoon 15.5. mennessä os. Virpi Mettänen, Käpylänkuja 1, 000610 Helsinki.

Liitto järjestää pe 14.6. klo 10-17. kesäjuhlien seminaarin, jonka aiheena on EU ja Karjala. Seminaariin osallistuvat mm. EU-komissaari Erkki Liikanen sekä edustajat kaikista parlamenttiryhmistä, useimmat taustaltaan karjalaisia.

Perinteisesti pitäjä- ja sukuyhteisöille tarjotaan seminaaripaikalta myynti- ja näyttelytilaa. Pöytiä voi

varata juhla-kansliasta 15.5. saakka. Varaukset kansliaan os. Karjalaiset Kesäjuhlat 96, Turuntie 1, 13100 Hämeenlinna. Puh. 917 - 682 1224 ti-to klo 12-14. Juhlatoimikunnan sihteeri on Marja-Liisa Lehtonen, puh. 917- 616 6605.

Myös pienehkoja kokoustilajavoi varata lauantai- ja sunnuntai-tilaksi Hämeenkaaresta.

Lauantaina avajaiset ja illanvietto tanssiaisineen järjestetään Hämeenkaaressa. Myynti- ja näyttelytilaa on siis saatavissa.

Jo lauantaina päivällä myyntipaikkana toimii Karjalainen tori Hämeenlinnan edustalla Linnanpuistossa. Sillekin voi paikan varata 15.5. mennessä edellisten yhteystietojen mukaan. Tai jättää puhelinvastaajaan viestin tai soittopyynnön.

Sukuyhteisöt kutsutaan edustusjoukkueineen mukaan kesäjuhlien kulkueeseen. Se starttaa sunnuntaina puoliltapäivän Hämeenlinnan torilta kohti päiväjuhla- ja kaurialan kenttää. Sukuseuroilla on juhla-kulkueessa oma osastonsa, johon tarvitaan vähimmillään aikuinen kilvenkantaja ja kaksi kilven vartijaa - nämä mielellään suvun nuorimpia jäseniä. Tämän kolmikokoon perässä marssivat kaikki suvun muut jäsenet, poiketen pitäjaseuroista, joiden jäsenet marssivat asuinseutunsa karjalaisseurojen piirin riveissä. Juhla-kulkueeseenkin tulee ilmoittautua 15.5. mennessä.

Sukututkimuksesta peruskurssi

Sukututkimus on suosittu harrastus. Karjalan Liitto järjestää jälleen - yleisön pyynnöstä - sukututkimuksen peruskurssin. Kurssi soveltuu aiheesta kiinnostuneille vasta-alkajille. Kurssi pidetään Karjalatalolla Helsingissä lauantaina 13.4. kello 10-17.

Tutkimuskohteena ovat muunmuassa kirkonkirjat ja niiden tulkitseminen. Myös vanhoja käsialoja ja muita sukututkimuksen aloittamiseen liittyviä kysymyksiä käsitellään. Kurssille tu-

lee myös jatkoa syyskauden 1996 aikana.

Peruskurssin kouluttajana toimii karjalaisten sukujen tutkija, FM Heljä Pulli. Maksu opetuksineen, ruokailuineen ja kahveineen on liiton jäsenille 200 markkaa ja ulkopuolisille 250.

Ilmoittautuminen liittoon kurssisihteerin Virpi Mettäselle puh. 90 - 757 3497 maaliskuun loppuun mennessä.

Valmistuneita

Juha Järvi Lempäälästä on valmistunut diplomi-insinööriksi 23.1.1996. Otaniemen Teknillisestä Korkeakoulusta. Hänen sukujuurensa ovat Sakkolan Keljasta, josta isoisä Oskari Kuuppo on kotoisin.

Juha kiittää Suvanto-Säätiötä vuonna 1995 saamastaan stipendistä.

Sotainvalidit ja veteraanit vuosikokouksessaan

Sakkolan Sotainvalidien ja Veteraanien vuosikokous pidettiin 16.3.1996. Lempäälässä Aarne Naskalin kotona.

Talon isäntä toivotti kokousväen tervetulleeksi, ja kokouksen avasi kerhon puheenjohtaja Martti Karonen. Niin Martti kuin Aarne ovat Sakkolan sotainvalidien perustajajäseniä.

Kokouksessa sihteerintehtävät hoiti Aune Karonen, pöytäkirjan tarkistavat Kaarlo ja Laila Huuska. Virallisten pykälien käsittelyn jälkeen nautittiin kahvipöydän antimet, joita oli karjalanniirakoista pitäen.

Kahvittelun jälkeen kokous jatkui. Keskustelimme edellisen vuoden tapahtumista ja totesimme toimintamme

olleen hidastumaan päin - lienee käynnistyminen syynä tapahtumien kulkuun.

Karonen jatkoi kokousta siirtymällä vuoden 1996 suunnitteluun. Keskustelimme tulevista asioista, kerhommehan tulee ensi vuonna 55 vuoden ikään. Suunnitelmassa mietittiin mahdollisuutta viettää juhluvuotta Sakkolan kirkolla 1997. Tästä käynnistimme alustavasti keskustelun toimenpiteistä.

Toisena asiana oli viettää iltaa Ikaalisten kylpylässä; yhteistyömme on kovasti tärkeää kerhon jäsenille. Myös kaikki kutsut ja lahjoitukset kerho ottaa vastaan kiitollisin mielin, puheenjohtaja Karonen esitti jälleen veto-

muksen. Ilmoitukset merkkipäivistä, surujuhlista, myös muista yhteisistä kokoontumisista otamme huomioon.

Hallitus on tavallaan entisellään, lisättyä yhdellä uudella jäsenellä, joka on sotainvalideistamme sakkolalaisista nuorin.

Kokouksen tunnelma oli mitä mieluuisin ja asioiden käsittely asiallinen. Kiitokset vielä kokouspäivän osanottajille ja talon isännälle. Leppoisia päiviä, terveyttä ja kaikkea hyvää - terveiset myös kaikille sakkolalaisille ympäri Suomenmaata.

-LL

**TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
- PERINTEISIIN NOJAUTUEN -**

TAMPEREELLA JA YMPÄRISTÖSSÄ

TAMPEREEN SEUDUN OSUUSPANKKI

Setsuuri- leipää leipomaan

Edellisessä Suvannon Seudussa pyydeltiin erilaisia ruokaohjeita, ja pari on jo saapunut. Mutta lisää reseptejä odotellaan edelleen, niin leipomuksista kuin eri ruokalajeista.

Tässä pyydetty setsuuri-leivän ohje, joka on peräisin Taimi Finniltä:

Mummoni, Katri Kuisma Sakkolan Lupran kylästä, leipoi setsuuri-leipää. Hänen tapansa mukaan minäkin olen sitä leiponut ja hyväksi hayainnut.

Kuumaan, kirppuilevaan veteen (ei kiehuvaan) vispataan ruisjauhoja niin paljon, että tulee paksu vellimäinen seos. Tämä jätetään lämpimään paikkaan imelymään muutamaksi tunniksi, silloin tällöin sekoitellaan.

Tämän jälkeen seokseen lisätään 1 maustepussillinen kuminoita, hiukan suolaa, sokeria tai siirappia, rusinoita, 50 gramman pala hiivaa - se liotetaan ensin lämpimään veteen.

Sitten taikina alustetaan vehnäjauhoilla, että tulee tavallinen, kimmoisa taikina. Kohotetaan ja siitä leivotaan pitkiä, ranskanleivän mallisia leipiä. Leivät kohotetaan hyvin ja pintaan leikataan vinoviiltoja. Paistetaan kohtalaisessa uuninlämmössä puolisen tuntia.

Kypsinä leivät voidellaan sokerivedellä.

Taimi Finni

Koulupojan kirjeenvaihdosta jäänyt muistikuvia

Piirileikkilaulu Virosta soi korvissa

Luettuani Suvannon Seudun viime numerosta piirileikkilaulun Kauranleikkuu sanat, mieleeni muistuivat 60 vuotta sitten oppimani virolaisen Ruikinleikkaajat -laulun sanat. Käsitykseni mukaan kyse on samaa alkuperää olevasta laulusta, sanat ovat vain hieman muuntuneet matkan varrella. Luulen, että laulu on ehkä alunperin virolainen piirileikkilaulu, koska se on siellä hyvin tunnettu ja laulettu.

En ole mikään virokielen taitaja, mutta jostain syystä tuon laulun sanat ovat säilyneet muistissa ja kirjoitan ne nyt tähän sellaisina kuin muista sekä virokseksi että suomeksi:

*Me lähme rukist löikama
kes saab meil vihkut kõikma
kas armas söber tahat sa ka
meie seltsii heida. Minä ötsin
ja sinä ötsit ja iga yks ötsib
omaa, minä leitsin ja sinä leitsit
kes hooledu jääb ilman.*

*Me käymme ruista leikkaamaan
ken lyhteet tulee sitomaan,
ystävä rakas tahdotko sinä
meidän joukkoon tulla.
Minä etsin ja sinä etsit
ja joka ainut etsii omaa,
minä löysin ja sinä löysit
mutta huolimaton jää ilman .*

Se, miksi nuo virokieliset sanat tulivat aikanaan oppineeksi, on oma tarinansa ja tulkoon se samalla kerrotuksi:

En tiedä, tuliko kaikkiin kouluihin, mutta ainakin meille Lapinlahden kan-

sakouluun tuli Virosta pyyntö saada kirjeyhteys suomalaisiin koululaisiin, ja samassa yhteydessä saimme pieniä Viro-Suomi -sanavihkosia, joissa oli myös työn edellä olevan laulun sanat.

Kirjepyyntö johti siihen, että koulustamme lähetettiin muutamia kirjoittamiamme kirjeitä Viroon ja saimme niihin vastauksia Tallinnalaisista kouluista. Itse sain kirjeen ikäiseltäni koulutytyltä, joka kirjoitti olevansa ”11 aastaline, heledajuukseline ja sinisilmaline tytruk” eli 11-vuotias, sinisilmäinen ja vaaleatukkainen tyttö. Sanakirjan avulla kirjeen kyllä hyvin ymmärsin. Parin kolmen vaihdetun kirjeen jälkeen kirjoittelu kuitenkin loppahti ja täytyy tunnustaa, että syy siihen löytyi tältä puolen Suomenlahtea. Koulu omalta kohdaltani päättyi eikä siinä iässä (12 vuotta) kirjeenvaihto tyttöjen kanssa vielä muutenkaan tahdo sujua. Myöhemmin vuosina niitä kirjeitä kyllä tuli sitten tytöillekin kirjoiteltua.

Vaikka silloin aikanaan ei kirjeenvaihto pitempään jatkunutkaan, niin mielenkiinto Viroa ja virolaisia kohtaan siitä heräsi ja sitä vielä lisäsivät yhteiset vartiotuurit virolaisten heimosoturien kanssa Rajajoen rintamalohkolla. Nyt kun yhteydet Viroon ovat vihdoin vapautuneet, olemme pitäneet tiivistä yhteyttä erääseen ystäväperheeseen ja vierailleet puolin ja toisin.

Olavi Lopenen

Kaarnajoen Repojen sukukirja ilmestyy

Mikko Juhonpoika Repo eleli Helena-vaimoineen Kaarnajoella Mikkolan nimisessä talossa. Heidän lapsistaan 7 kasvoi aikuisiksi. Juho, Mikko, Matti sekä Heikki Revolla oli kullakin suuri perhe, samoin tyttämillä Anna Kyllästisellä, Liisa Laulajaisella ja Helena Jortikalla.

Heidän jälkeläistensä tiedot on koottu kirjaksi, joka ilmestyy tämän kevään aikana. Kirja julkistetaan sukukokouksessa Lohjalla, Kanneljärven Opistolla lauantaina 4.5.

Sukutaulujen ja -tietojen lisäksi kirjaan on koottu valokuvia, talojen pohjapiirroksia sekä muistelmia/elämäntietoa kantaisista ja -äideistä. Kirjassa on noin 80 sivua, ja sen ennakkotilauksinta on 80 markkaa.

Ennakkotilaukset voi tehdä viimeistään 10.4. Simo Revolle, Kuitinmäenkaari 14 B, 02210 Espoo. Puhelin + fax 90 - 8041238.

Kirja on vielä nimetön, mutta löytänee oman nimensä ennen painonmenoa.

Opetus- ministeriöltä apurahaa

Suvanto-Säätiölle on myönnetty 15 000 markan apuraha sankarihauta-alueen kunnostamiseen Sakkolassa; tuki on opetusministeriön myöntämää.

Säätiön puheenjohtaja Esko Kallonen toteaa, että kunnostustöitä Sakkolan hautausmaalla on tarkoitus tehdä ensi kesänä. Asiasta on neuvoteltu viime vuonna sikäläisten viranomaisten kanssa, ja hankkeen toteutumiseksi haetaan varmistusta vielä kevään kuussa.

Riiskan tytöt nyt seitsenkymmppisiä

Tässä poseeraa joukko Riiskan tyttöjä - nyt jo suuri osa heistä 70 vuotta täyttäneitä, tai piakkoin täyttämässä. Kuvassa Ilma Koskela os. Tenkanen (10.4.1996) Ruovesi, Elli Mäkinen os. Lopenen (21.1.1996) Toijala, Laila Huuska os. Rastas (6.2.1996) Kangasala, Meeri Tiainen os. Rastas (25.3.1996) Joutseno. Aune Kosonen täyttää vuotensa ensi vuonna ja Helga Lammi os. Tenkanen on täyttänyt jo aikaisemmin.

Kuvan lähetti julkaistavaksi Laila Huuska Kangasalta.

Aavan aforismi

Sanomattomat sanat kasvavat korkoa korolle.

-TA

Sakkola-Seura kokoontui Virkki-Käsityömuuseossa

Sakkola-Seura ry piti vuosikokouksensa Virkki-Käsityömuuseossa Karjalatalolla 2.3.1996. Käsityöneuvos Tyne-Kerttu Virkki, seuran kunniajäsen, toivotti kokousväen tervetulleeksi museon tiloihin.

Tyne-Kerttu Virkin elämäntyönään keräämän runsaan käsityönäyttelyn lisäksi esillä on paljon Sakkolaan liittyvää aineistoa - tämä kiinnosti luonnollisesti kokousväkeä. Museoon kannattaa tutustua pääkaupunkimatkoilla!

Vuosikokouksen puheenjohtajana oli Reino Söder, joka tottuneesti vei kokouksen sääntöjen mukaisesti läpi. Puheenjohtajaksi seuralle valittiin Eila Aro. Johtokunnan erovuoroisista jäsenistä Aulis Airtto halusi saada vapautuksen johtokunnan jäsenyydestä. Airtto on ollut pitkään johtokunnan jäsenenä ja varapuheenjohtajana. Toivottiin kuitenkin, että hänen asiantuntemustaan voidaan edelleen käyttää seuran toiminnassa.

Markku Naskali ja Anni Purontaa

valittiin johtokuntaan uudelleen. Uudeksi johtokunnan jäseneksi valittiin Petri Airasvirta. Varajäseniksi valittiin Maria Mäkinen, Risto Rantakari ja Timo Repo.

Tilintarkastajiksi valittiin Maj-Lis Stenbäck ja Enni Strengell, varalle Meeri Lampinen ja Aulis Airtto.

"Työvuoro" johtokunnassa jatkuu muilla jäsenillä: Meeri Häkkinen (sihteeri) Urho Kallonen, Elina Laine, Maija-Liisa Lamppu, Reino Söder ja Irma Toivonen.

Toiminnassa kuluvana vuotena on retki Sakkolaan parhaaseen käenkuunta-aikaan kesäkuussa, sauna- ja tarinailta heinäkuussa, retki Sakkolajuhlille Punkalaitumelle elokuussa, kirkkopyhä lokakuussa ja pikkujoulu joulukuussa.

Lisäksi osallistutaan Karjalan Liiton kesäjuhliin ja muiden karjalaisjärjestöjen toimintaan. Karjalan Liiton tämän vuoden teema "Kirkko Karjalassa" huomioidaan erityisesti kirkkopyhän yhteydessä.

SAKKOLAN RETKELLE OTETAAN ENNAKKOILMOITTAUTUMISIA vastaan jo nyt.

Retken toteutuminen on riippuvainen osallistujien määrästä. Ei tarvitse olla seuran jäsen, vaan kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita. Retkemme ovat olleet onnistuneita. Mukana on aina ollut niitä, jotka voivat neuvoa nuorempia löytämään kotipaikat.

Soita Eila Arolle puh. 90-889 402, jos olet kiinnostunut. Matkan ajankohta on kesäkuun alkupuolella.

Viipurin vilinässä

Sakkolan matkalla kesällä 1995 menen tullen poikkesimme Viipurin torilla ja kauppahallissa. Eräät käväisivät kirjastossa (kuului näyttävän "läävältä") ja linnan taidenäyttelyssä joidenkin hiippaillessa pyöreän tornin hämärässä.

Menomatkan Viipuri oli vetinen, torikatu tulvi ja muuan asukas pesi siinä kätensä. Kauppahallin kahdessa kerroksessa oli tavaravalikoimaa. Erityisesti jäi mieleen nyrtyinen sianpää avoimella lihastiskillä ja tiskin takana sätkäsuinen myyjätär.

Torilla 10 kpl poranteriä maksui 20 markkaa, samoin yksi antennipipo. Metrin mittainen pellovakaitaliina

maksoi 15 mk, kahdesta kauluspaidasta sai pulittaa parikymppiä, samoin pienestä kristallimaljakosta. Kolme kompassia sai yhteishintaan 55 markkaa. Niiden käyttökelpoisuuden ryhmä määritteli sanalla "kotipihakompassi".

Tulitukkumummo yritti myydä tikupuntin markalla Vesilahden Karjalaisten puheenjohtaja Sinikka Ojalalle (syntyjään Lamppu Petäjärveltä) - väittäen tämän tarvitsevan niitä. Ojala ei ostanut. Hänellä sytyttää muutenkin. Mutta mummo tarvitsi matkan, sai sen ja olisi tarvinnut toisenkin...

Diesel-polttoaine maksoi 1,20 mk suomalaisen öljyfirman tankista.

Ihanimman, kauneimman Monre-

pos-puiston muistokin on muisto vain: Ränsiestyneiden rakennusten ympärillä korjaustelineetkin jo lahoavat ja kauneimmat kaarisillat ovat suoraa betonia. Pari epämääräistä tyyppiä seuraili meitä susikoiran kanssa erään miekkosen polttaessa nuotiota puiston pitkässä heinikossa. Vanha mummo niitti viikatteella heinää vuohipukin yrittäessä paritella Lada-autoa.

Puiston maisemassa sinänsä oli lumovoima tallella. Menneen menetys murehdutti.

Hanna Kitunen

Ei syntyvä sijaa katso

Tarinan Jorma-vauva on nykyisin Nokialla asuva Jorma Uosukainen, Hilja ja Viljam Uosukaisen lapsikatraan nuorimmainen.

Alla olevassa valokuvassa oikealla on Jorma Uosukainen, vasemmalla veljensä Pauli.

Kesäkuun 17. päivänä 1944, jolloin Karjalan kannas oli jo evakuoitu siviiliasukkaista ja Pyhäjärvellä oleva kenttäsaaraala - siitä erikoinen, että sen yhteydessä toimi pieni synnytysosasto - teki lähtöä peräännyvän rintaman edellä, vietettiin kenttäsaaraalassa edellisenä päivänä syntyneiden kahden lapsen ristiaisiä.

Koska olin kenttäsaaraalan lääkintälottana koettanut rohkaista Hilja-äitiä ja edistää synnytyksen kulkua kävelyttämällä häntä käytävällä, pyysi äiti minua lapsensa kummiksi. Näin jouduin ensimmäisen kerran elämässäni kantamaan lapsen kasteelle yhä lähestyvän tykkien jylinän säestäessä harasta tilaisuutta.

Kastepöytänä oli karkea pakkilaatikko, joka oli peitetty kahdella harmaalla lottamitellalla. Peltimukissa oli pömmimiani päivänkakkaroita ja kastemaljana oli alumiinikulho. Kasteliinana oli sinisellä silkillä kirjottu, rippilahjaksi saamani nenäliina, ainoa ylellinen yksityiskohta koko toimituksessa.

Tummatukkainen poikavauva oli kiedottu sairaalan valkoiseen lakanaan. Paikalle kutsuttu sotilaspastori kasto samanaikaisesti tyttövauvan, jota piti sylissänsä toinen lotta.

Äidit olivat vieressä vuoteillaan. Sotilaspastori puhui äideille, jotka olivat juuri joutuneet jättämään kaikkensa ja lähettämään vanhemmat lapsensa evakkotaipaleelle, mutta joille oli annettu uusi elämä, ihme, joka antoi voimaa ponnistella eteenpäin Jumalan avulla.

Illalla Jormaksi kastetun pojan äiti, Hilja, kertoi jo tyynenä ja rauhallisena evakkoäidin tarinansa.

Perhe oli välirauhan aikana palannut kotiinsa Kiviniemeen, sodan tuhoamille raunioille, aloittamaan uutta elämää. Perheen neljä lasta pyöri omassa pihapiirissä. Oli jo rakennettu navetta, sauna ja tilapäinen asunto. Mutta Hilja-äidin sydämessä oli ahdistava aavistus hänen odottaessa viidettä lastaan. Saisivatko he jatkaa onnellista elämäänsä kotona Karjalassa?

Pelätty määräys lähteä uudelle evakotille tuli 13.6. Äiti, mummo ja tati etsivät kasseihin tärkeimmät tavarat. Äidin kassiin pantiin vauvan vaatteet, koska synnytys voisi tapahtua minä

hetkenä hyvänsä.

Täti lähti serkusten, kahden 15-vuotiaan pojan kanssa kuljettamaan karjaa kohti Savonlinnaa, josta ne vietäisiin edelleen junalla. Äiti ja mummo lähtivät viiden, seitsemän ja yhdeksän vuoden ikäisten lasten kanssa hevosella Pyhäjärven asemalle päästäkseen evakkoja kuljettamaan junaan.

Äidin synnytyskivut alkoivat Pyhäjärvellä. Paikalle osunut lääkäri kielsi äidiltä matkaanlähden ja määräsi järjestettäväksi synnytyspaikan meidän kenttäsaaraalaamme.

Äidin oli jätettävä kolme lastaan mummon huomaan. Kaikki tavarat jäivät Pyhäjärven asemalle. Äiti vaaatekassineen pääsi sairaalaamme, jossa jo ennestään oli muutamia äitejä, joita ei enää voitu lähettää muualle. Vastakastettu pieni tyttökin oli tullut maailmaan keisarinleikkauksella edellisenä päivänä.

Vastaanotto kenttäsaaraalassa oli rintamatilanteesta johtuen karmeaa: "Älkää tulko tänne, olemme itsekin lähdössä". Mutta eihän synnyttävää äitiä voinut tiellekään jättää. Niin etsittiin äidille puhdas vuode ja valmistaudut-

tiin ottaamaan uusi lapsi - kaiken hävityksen ja kuoleman keskelle.

Onneksi sairaalaan poikkesi Sakkolan kättilö, joka lupasi hoitaa synnytyksen.

Kävelytin äitiä synnytyksen edistämiseksi, hain viileitä pyyhkeitä, annoin pieniä välipaloja. Yö vaihtui aamuksi ja kesäkuun 16. päivänä syntyi terve ja virkeä poika.

Äiti pyysi, että hoitaisiin lapsen kasteelle. Nimeksi oli ajateltu Antti Olavia, mutta kun viereisellä vuoteella oleva äiti pyysi, että tehkää siitä Jorma, kun häneltä oli juuri kuollut lapsi, josta piti tulla Jorma. Lohduttaakseen tuota itkevää äitiä lapsi päätettiin kastaa Jormaksi. Toinen nimi jäi siinä kiireessä antamatta.

Pari päivää myöhemmin Jorma-vauva äiteineen siirrettiin Sortavalaan ja sieltä edelleen muun perheen luo Saarijärvelle.

Kohta saimme mekin käskyn peräännyä taemmaksi.

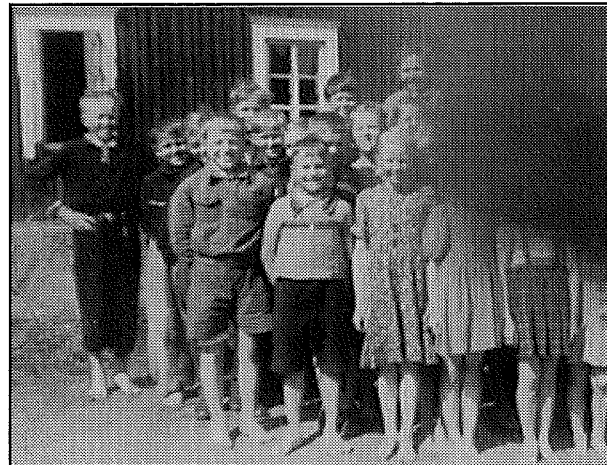
Anneli Voutilainen,
os. Pohjonen, Tampere

Opettaja Turusen otoksia

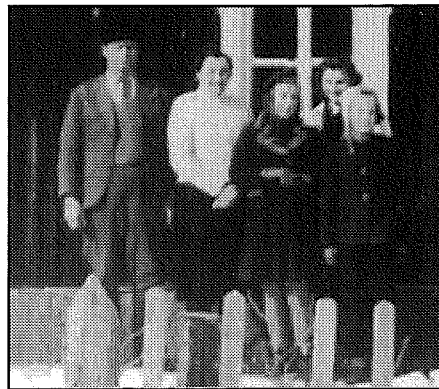
Nämä valokuvat ovat opettaja Terttu Turusen albumista. Terttu Turunen asustaa nykyään Lahdessa ja laittaa terveisiä näiden kuvien välityksellä kaikille, ketkä hänet muistavat.

Välirauhan ajoilta Rönkkylästä, kuvan ottopaikka on kuitenkin tunteimatton. Kuvassa kaksi nuorta sotilasta, opettaja Terttu Turunen, neljä Aune Nuora, Väinö Nuora ja hänen vaimonsa Helena ja heidän lapsensa Jaakko ja Annikki.

Tämä kuva on otettu 1944 Rönkkylässä juuri ennen koulun loppua. Kuvaajan sormin on jäänyt kameran eteen, mutta osa joukosta kenties on tunnistettavissa.

Tämä valokuvan on peräisin välirauhan ajalta Vulli Alen talon seinustalta Rönkkylästä. Vasemmalta Ale ja Emmi Vulli, heidän tyttärensä Mirja, opettaja Terttu Turunen. Viides kuvan henkilö on tuntematon.

Toukokuun loppu 1944 Rönkkylässä, Vulli Alen talon vieressä, missä toimi väliaikainen koulu. Kuvan lähettäjä Ulla Vulli Tamperelalta on eturivissä kaikkein pienin, kolmas oikealta.

Kevättalven 1918 hetkiä Sakkolasta

Panssarijunan piti tulla Sakkolankin asemalle

Meeri Weiselin muistelee vuoden 1918 kevättä Sakkolassa. Punapäällikkö Kaljusen haltuunottamaa panssarijunaa odotettiin Sakkolankin. Kovimmat taistelut käytiin kuitenkin Raudussa.

Tammikuun 23. päivänä 1918 täyten kuusi vuotta. Aika oli hyvin sekavaa. Sortavalalainen verhoilija, punapäällikkö Kaljunen, oli saanut haltuunsa panssarijunan. Hän ilmoitti rautatieasemille, että hän tulee junalla Hiitolan ja siitä Raudun radalle. Sakkolan asemalle hän sähkötytti, että retkikunta lähtee Sakkolaan Sipilänmäelle ja että tapetaan kaikki Sipilänmäen isännät.

Asemapäällikkö hädissänsä soitti nimismies Seitolalle asiasta. Seitola koki Sipilänmäen isännät ja vei heidät Vuoksen Hirvisaareen. Simi Naskali tuli nuoren, viimeisillään olevan vaimonsa kanssa meille Karholankylään. Ulkona he olivat kertoneet asiasta äidille ja pyytäneet yösijaa. Sanoivat ajatelleensa, ettei retkikunta tule Karholaan, koska kylä ei näy Kirkolle mäen tähden.

Äiti lupasi heidät yöksi. Sitten äiti haudutti sajun. Hän kehoitti minua hakemaan sairaan veljeni juomaan sajuja. Otin veljeäni kädestä ja sanoin "Tule tielle". Tarkoitin "Tule teelle". Juotaessa äiti sanoi: "Siunatkaa nyt itsenne niin, jos ette sattuisi aamulla heräämäänkään". Väinö-veljeni tokaisi: "Mikäs siinä ettemme heräisikään".

Naskalit menivät kamariin nukkumaan. Äiti sanoi siunanneensa itsensä ja nukkui hyvin. Aamulla kello kolme äiti heräsi ja meni tekemään käsitöitä. Naskalit sanoivat valvoneensa koko yön, sanoivat kuulleensa kävelyä ulkoa. Karholan kylässä oli tapana, että kaksi miestä kulki yöllä jokaisen asumuksen pihassa ja teki liidulla merkin

ulko-oveen. Aamulla oli merkki oveensa.

Vanhin veljeni lähti aamulla osuuskauppaan. Kirkon edessä oli ollut valkoinen ratsumies. Naskalit lähtivät kotiinsa. Panssarijuna oli tullut Pyhäjärvelle saakka ja pysähdellyt aina asemilla. Pyhäjärven asemalle oli tullut valtava kansanjoukko katsomaan panssarijunaa. Siellä oli pidetty puhe. Kaljunen olikin kääntynyt siitä takaisin Sortavalaan; Sakkolaan jäi tulematta.

Nimismies Seitolan rouva oli jäänyt kotiin vuorokauden vanhan lapsensa ja palvelijan kanssa. Hän menetti hermonsa, mutta parani myöhemmin.

Kovimmat taistelut käytiin Tamperelällä ja Raudussa. Muistan, miten pääsiäisen alla kuului kuularuiskun (konekivääri) papatus Suvannon yli. Veljeni kantoivat minut ulos, että kuulisin paremmin sodan melskkeen. Sankarihautajaiset olivat huhtikuussa, lunta oli vielä maassa. Valkoisten arkkujen päällä oli unelma-kasveja. Morsiamet ja sisarret olivat laittaneet ne arkuille.

Aleksanteri Sipiläisen arkulta putoi unelmanoksia maahan. Halusin nostaa sen takaisin arkuille. Kun äiti ei reagoinut asiaan, en minä uskaltanut mennä. Leikin sankarihautajaisia; laitoin ompelukoneen jalalle pieniä hautoja ja taitoin huoneen kukista oksia niille. Veljeni kysyi: "Ketä nyt kaatui?". Sanoin "Valkoisia". Molemmat veljeni sanoivat, että sano punaisia. Sanoin vain, että valkoisia.

Raudun naiset tulivat lehmiseen Sakkolaan pakoon sotaa. Talo talolta he menivät eteen päin ja navetat täyttyivät. Eläinten ruoka alkoi loppua. Rautalaiset möivät lehmäänsä halvalla. Isäkin osti lehmän. Meille ei ollut voita koko talvena - ei edes joulunakaan. Nyt äiti kirjusi voita. Hän jakoi sen viidelle lautaselle, jokaiselle samankokoisen palan. "Syökää milloin haluatte" sanoi äiti. Kasvuiässä oleva veljeni söi oman annoksensa heti. Toiset söivät useampana päivänä, minä nuorempana söin sitä viikon. Sitten äiti

kirnutti isomman kirjullisen ja sitä sai jokainen ottaa lautaselleen minkä tarvitsi.

Sitten alkoivat tutkimukset. Valkoisten puolelta tutkijoina olivat Juho Tenka ja Juho Nuora. Nuora oli iiso ja lihava mies. Eräs tutkittava oli sanonut: "Älkää vain hyvä paksuomari ampuko minua!".

Sosialistien puheenjohtaja oli Mikko Tuokko. Häneltä kysyttiin, etttä miksi he eivät menneet taistelemaan punaisten puolelle. Hän vastasi: "Emme katsoneet asialliseksi lähteä veljiämme vastaan taistelemaan".

Osuuskauppaan oli tullut kaksi sotilasta reellä ajaen ja pyytäneet ohjaajaa Tenkaselle. Sieltä lähtivät minun vanhimman, 15-vuotiaan, veljeni viemään heitä perille. Kun sotilaat menivät elotupaan, istui vanha isäntä siellä. Hän kysyi: "Mitä vieraila on asiaa?". Sanoivat tullessaan hakemaan poikaansa tutkimuksille. Isäntä vastasi: "Lapset, menkää hakemaan miehet pelloilta lantapattereita tekemästä". Vieraat oli viety saliin istumaan. Kun miehet tulivat sisälle, otettiin heistä yksi mukaan tuomiopaikalle. Kun he eivät olleet tehneet mitään, niin asiat selvisivät hyvin.

Kirkon kolmessa lähikylässä ei ollut mitään kahnauksia - ei edes kiivaita puheluita. Jokainen kannatti vain omaa puoluettaan. Petäjävietinen herastuomari Vihtori Tupamäki menetti Raudussa toisen käsivartensa ja oli hoidettavana Sakkolan Kiviniemen sotasairaalassa.

Sankaripatsas paljastettiin kesällä. Muistaakseni 25 kaatunutta oli haudattu siihen. Sankaripatsaassa oli Aleksanteri Aavan kirjoittama muistokirjoitus: "Tässä on meillä miehiämme, uinussa urhojamme, jotka antoivat elämän. Hengen urhot uhrasivat, puolestaan ihanan Suomen, eestä kontujen kotoisten".

Meeri Weisell,
Petäjävesi

Murre muistiin Lieneekö tullut maailman ennätys?

- Uon aja olluo ain ko miu mielehein on tult, muistii merkint Karjala kannakse murre sanoi muistoks jälkipolvil. Niis on olennaisen osan ripaus ruotsii ja venettä, sanoo Emma Koironen, omaasukua Repo Sakkolan Kaarnajoelta.

Lempäälässä asuva Emma Koironen on tosiaan tehnyt pitkän listan murre sanoja ja koonnut niille kirjakieliset vastineet. Ohessa muutamia sanoja tutkittavaksi.

Murresanojen palsta tulee jatkossakin vilahtelemaan Suvannon Seudun sivuilla; siitä kiitos Emmalle!

akkomaine - tottumaton
huterä - huono
jäppämäisissä - jännittynyt
kipakka - äksy
kohmettunt - kylmettynyt
kolakka - viileä
lahakka- lauhkea
lahija - pehmeä
lauhtunt - virttynyt
lemiäine - kostean lämmin
lievä lanka - vähäkierteinen
louhka - antelias
metka - mukava
muurehtunt - puutunut
mölläkkä - samea
nuortija - vetreä
pirestynt - virkistynyt
pulska - lihavahko/komea
rusettunt - ruskettunut
ryhijä - hyvin kasvanut
röykkähynt - kolhiintunut
sorja - kaunis
suikulaine - soikea
utala- hanakka
vello - hauska
ventijä - nihkeä
veres - tuore
veärä - kiero
vikle - sukkela

Elettiin vuotta 1939. Joukko-osasto oli 2 prk. 3. pataljoona, eli entinen Karjalan kaartin rykmentti. Sota oli alkanut. Olimme matkalla rintamalle. Majoituimme Mäntykankaalle, josta oli Leipäsuolle vain muutama kilometri. Majoituimme teltoihin ja pakkanen kieppui 40 asteen tuntumassa.

Päivällä ei saanut lämmittää, koska vihollisen koneet pörräsivät jatkuvasti puittenlatvojen yläpuolella. Yöllä käytiin etumaastossa asemia kaivamassa ja päivällä palasimme leiriin lepäämään, mutta lepäämään ei pystynyt, koska vihollisen häirintätuli alkoi.

Saamiemme tietojen mukaan Terijoen suunnalta meitä tulitti pitkäpiippuinen rautatietykki. Kuivan ja vihlovan teräksen ääni soi vieläkin minun korvissani.

Kun vuorokausikaupalla ei ollut tilaisuutta nukkua häirintätulen takia, teltat kaivettiin maahan. Sen takia oli sirpalesuoja olemassa. Illalla kamiinat lämmitettiin ja lepo alkoi. Häirintätuli vain jatkui. Henkilökohtaisia sirpa-

lemonttuja oli käsketty kaivamaan. Jotkut kaivoivat ja jotkut eivät. Keskeyksen aikoihin niissä oli tungosta.

Eräänä iltana menimme levolle kamiinan lykätessä lämpöä. Olo oli siedettävä. Mutta yhtäkkiä huomasimme pitkän putken aloittaneen toimintansa. Siihen unet karkasivat. Yöllä katon läpi keskisaloon vierestä humautti möykky, joka sammutti lyhdyn. Siinä se hengityksen maailmanennätys sitten syntyi - jos syntyi.

HUOH...Suutar tul, viimein joku huokasi.

Sitten kun olimme riittävästi rauhoittuneet, totesimme sen olevan kannosjuurikas. Kranaatti oli osunut kantoon ja kannosta oli irronnut möykky, joka oli lentänyt teltaan meidän kauhuksemme.

Joulu lähestyi ja meitä odotti kevennyshyökkäys Leipäsuolla. Jälkeenjääneille koitti ankea joulu.

Vaino Tenkanen

Karjala

Muistojen himmeä laulu
 hento kosketus
 viulun kielillä
 soinnissa:
 sukupolvien
 tumma sävel
 morsianten laulu
 lasten nauru

työn ääniä
 valkea hiekka
 kasvoilla
 kyynelten jälkiä

sydän sykkii
 yhä.

Topi Aava

Seuraava Suvannon Seutu ilmestyy toukokuussa, äitiinpäivän aikoihin.

Aineisto nro 3:een pitää olla perillä viimeistään 19.4. Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Moisio

Naiset ojaan, hevonen ei Kua sitä autoa pelkäsikään?

Oli kaunis, lämmin, keväinen sunnuntaipäivä joskus kaksikymmentäluvun alkupuolella. Erään talon emäntä oli apulaisineen lähdössä kylään emännän entiseen kotiin. Matkaa sinne oli 5-6 kilometriä.

Isäntä valjasti hevosen naisille matkaa varten ja sanoi: Jos sattuu, että tulee auto vastaan, niin pitäkää silloin ohjaket kireällä, kun en tiedä, jos hevonen sattuu vaikka autoa pelkäämään.

Tuona aikana kun ei autoja kovin usein maalaiskylien teillä näkynyt.

Niin naiset lähtivät matkaa. Rattoisastihan se matka eteni rupatellessa. Vähän mieltä askarrutti isännän varoitusta siitä autosta.

Tiessä tuli pitkä suora ja mitä ollaakaan - naiset näkivät kauhukseen sielut tulevan sen pelätyn auton.

- Jos se tuo hevonen pillastuu, kuinka pelkää tuota autoa, emmekä me jaksaa sitä pidellä, kuinka meidän käy? aprikoivat naiset, ja päättivät sitten:

jätetään hevonen tähän tien varteen ja lähdetään itse rattailta kauemmas seuraamaan tilannetta.

Niin tehtiin. Tien molemmin puolin oli aita, niin kuin siihen aikaan pidettiin. Naiset menivät turvaan aidan toiselle puolelle.

Auto lähestyi, ja huomattuaan hevosen ilman ajajaa hiljensi auto vauhtiaan. Naiset seurasivat jännittyneinä tilannetta. Ihmeekseen he totesivat, ettei hevonen pelännyt lainkaan - seiso vain aivan rauhallisena.

Auton mentyä ohitse hevonen käänsi päänsä naiseen päin kuin sanoen: eiköhän jatketa matkaa.

Hiukan noloina naiset nousivat ratuille ja ajoivat eteenpäin. Mutta oli turvallinen olo, kun nyt tiesivät, ettei hevonen pelkää autoa.

Naiset kuulivat tapauksesta monasti - kuinka ei hevonen autoa pelännyt. Naiset sitäkin enemmän.

Taimi Finni

Suvannon Seutu julkaisee jokaisessa numerossaan

- * merkkipäivät
- * suruviestit
- * kastetut
- * valmistuneet
- * ylioppilaat
- * hääpäivät ym. perhetapahtumat

Kirjoita tiedot toimitukseen, liitä mukaan myös valokuva!

Tiedot yllämainituista tapahtumista julkaistaan maksutta.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
 KOTISEUTULEHTI

Karjalaisen maalaukset näyttelyssä

Sakkolan Röykkylästä juuriltaan on nykyisin Vesilahden Valkkisissa asuva Mauno Karjalainen. Karjalainen on monitoimimies, joka hiljattain piti maalaustensa näyttelyn Vesilahden kirjastossa.

Karjalainen maalaa eritoten maisemia ja muotokuvia, ja taulunsa hän toteuttaa öljyvärein. Taitoa on myös valokuvaukseen - Mauno Karjalaisen kuvaajan uralla on syntynyt muunmuassa kolme komeaa kuntakirjaa.

Oriveden Karjala-seura ja Oriveden Sotaveteraanit
Yhteismatka SAKKOLA KIVINIEMI
 28.6.-1.7.1996. 4 pv.

Majoitus Kiviniemessä motelli Losevskaja, 3 yötä.
 Puolihoito.

Käymme Käkisalmissa, Konevitsassa.
 Kotikyläkäynnit Äyräpää, Ihantala, Viipuri.

Lähtö Orivedeltä 28.6. klo 5.00, Tampere klo 5.30.
 Ajoreitti Orivesi, Tampere, Lahti, Kouvola, Vaalimaa.

Matkan hinta 1040 mk. Kotikyläkäynnit ja Konevitsa, lisähinta.

Ilmoittautumiset ensitilassa Matka-Vekka, Orivesi, Hotellitalo puh. 931 - 334 0044.

Matkan johtajana Heimo Viskari.

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkien konttoreista Kuljussa ja Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös:

Eino Kuisma, Punkalaidun puh. (921) 767 4346

sekä Lempäälässä

Anneli Kuisma, Eino Koironen, Esteri Loponen ja Aaro Viskari
Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 931-3748 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.

Postilähetuksista peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU
Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

Seuraava lehti

ilmestyy

toukokuussa.

Aineisto 19.4. mennessä

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA
Mantereentie 199, 37500 Lempäälä
Puh. 931-373 9541

PITO-KALAASI KY

Juhla- ja merkkipäiväpalvelu

Aila ja Kati Heikkilä

Puh. 931-343 3902, 931-266 2002

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!

JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

Saarenkärjenk. 1 B, 33300 Tampere

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI

Puh. (931) 335 8204, iltaisin (931) 335 8435

Autopuh. 949-239 535

**TOIMIVIA METALLIOVIA YM. RAKENTEITA
ALUMIINISIA OVIA JA IKKUNOITA**

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti

Ilmestyy vuonna 1996 8 kertaa

Tilaushinta

80 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite

Rautasema, 37550 Moisio

Puhelin (931) 374 8448 ilt.

Postisiirtotili

TA 359 751

Pankki

TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja

Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Paukku